

Izhaja:
vsako sredo popoldne
in soboto zjutraj.
Stane za celo leto 15 L.
» pol leta 8 L.
» četrt leta 4 L.
Za inozemstvo celo
leto 35 L.
Na naročila brez dr-
poslane naročnine se
ne moremo ozirati.
Odgovorni urednik:
Poldo Kemperle.

GORIŠKA STRAŽA

Št. 43

V Gorici, v soboto 30. maja 1925.

Leto VIII.

Ne frankirana pisma se
ne sprejemajo. Oglasi
se računajo po dogo-
voru in se plačajo v na-
prej. List izdala kon-
sorcij

»GORIŠKE STRAŽE«
Tisk Zadrugne tiskarne
v Gorici, Riva Piazzu-
ta št. 18.

Uprava in uredništvo:
ulica Mameli št. 5.
— (prej Scuole). —

V molčecem delu so uspehi.

Kakor poročamo na drugem mestu je pred par dnevi min. predsednik Mussolini nepričakovano obiskal pesnika D'Annunzia v njegovem samostarskem zatišju v Gardone ob Gardskem jezeru in je ostal pri njem nekaj dni. Obisk je vzbudil v italijanski javnosti veliko pozornost, ker je bilo znano, da vlada med obema precej napeto razmerje. Zakaj sedaj ta prijateljski, a skrivnostni poset z objemi in poljubi? Ugibanje je podilo ugibanje, mnenje se je križalo z mnenjem. »Mussolini hoče osebnost sprejeti v državno last vilo »Vittoriale«, v kateri biva D'Annunzio ob Gardskem jezeru, katero je pa pred kratkim poklonil državi,« so pravili eni. »Mussolinijeva bolezen se je povrnila, zato rabi min. preds. oddiha.« so menili drugi. »Mussolini hoče potom D'Annunzia pridobiti bojovnike,« so trdili tretji. Brezdvomno je imel obisk važno ozadje in tehtne namene, kajti Mussolini ni mož, ki bi se brez načrta vozil v posete. Omenili pa nismo tega obiska, da bi razglabljali o njegovi politični važnosti, temveč iz povsem drugega vzroka.

Koj po Mussolinijevem odhodu so se množice fašistov, ki so ga prišle pozdravit, šle poklonit D'Annunziju pred njegovo vilo. Ta je imel nanje nagovor, v katerem je med drugim odločno vzkliknil: »VSI ITALIJANI MORAJO OZDRAVITI OD BOLESTNE STRASTI PO HRUPNEM VPITJU IN KRIČAVIH CEREMONIJAH!« Na drugem mestu svojega govora je pa poudarjal, da se je tudi SAM OTRESEL VERIG, KI SO GA PRIKLEPALE NA JAVNO NASTOPANJE TER SE VRNIL K SVOJI UMETNOSTI, K RESNEMU DELU, KI JE RODILO SADOVE.

D'Annunzijevo opomin je utemeljen in vreden, da ga vpoštevamo. Ne ve-
lja pa samo za Italijane, temveč za vse narode. Da ga je treba pa ravno

pri naših sodržavljanih italijanske narodnosti še posebej poudarjati in podčrtati, je razumljivo in naravno. Italijan je po svojem značaju živahen, vročekrven, zgovoren ter ljubi zunanji blesk in sijaj. Te značilnosti italijanskega značaja so znani in še znajo oni, ki vodijo usodo italijanskega ljudstva, navadno premeteno izrabljati in izkoriščati. Temperamentno, za vse dobro in plemenito dovezetno, a nekoliko brezskrbno ljudstvo so omamili, da ni prišlo do resne uvidevnosti in pravičnega spoznanja. Z velikimi, zvonečimi besedami, pretirano samohvalo, sladkimi obljubami in zunanjim bleskom in pompom so speljali ljudstvo večkrat na kriva pota ter mu zabrisali resnični položaj.

Pod temi manirami in navadami raznih višjih in nižjih oblastnikov pa ne trpi samo italijansko ljudstvo, temveč smo morali njihovo »blagodejnost« občutiti tudi mi na lastni koži. Koliko svečanih obljub, koliko zlatih, lepih besed smo slišali od raznih oblastnikov, odkar živimo v mejah te države? Če se spomnimo na nje in premotrimo naš resnični sedanji položaj, nam zatrepče srce v bridki grenkobi in pesti se stisnejo v srdu. Koliko bahavih, zankazanih zborovanj, koliko skupaj nagnanih ceremonij in slavnosti je šlo v teh šestih letih mimo nas? Če jih pregledamo v spominu, skrči naše ustne bridek nasmeh. Kljub temu smo našemu ljudstvu v svarilo napisali D'Annunzijevo poziv italijanskemu narodu. Postopanje raznih obetajočih oblastnikov je kakor trup, ki se zajeda v zdravo telo. Nekaj časa se telo brani in upira, končno je pa vendarle strta njegova odporna sila in začne hirati in razpadati. Pred tem žalostnim koncem hočemo obvarovati naše ljudstvo, zato mu kličemo z D'Annunzijem: Proč s hrupnim vpitjem in kričavimi ceremonijami! Oklent se resnega, plodovitega dela!

Kaj se godi po svetu?

Svetovna vojna ni nikakor izgladila in izravnala vseh nasprotstev v politiki, kakor so splošno učili in mislili, da jih bo. Večkrat smo že govorili, da se je ravno z mirovnimi konferencami, ki so imele namen vstvariti iz predvojnih zmedenih političnih razmer red in poravnavo, počela nezadovoljnost med narodi. Posebno majhni narodi občutijo vso težo nasilnih mirovnih pogodb. Dejali smo že, da je po l. 1918. več spornih točk v Evropi kot pred letom 1914. Če le odpremo znane spise nekdanjega italijanskega ministrskega predsednika Nittija, se nam na mah vrine misel, kako dolgo se bodo še tiskale zemljepisne politične karte, kot so zdaj, ko so vsi z vsemi razdelitvami in mejami nezadovoljni. Mednarodni spori se prav tako niso niti za ped premaknili k svoji rešitvi. Amerika se boji Japoncev, Angleži hočejo biti gospodarji na morju, proti tem snujejo Rusi blok na kopnem od zapadnih mej Evrope do vzhodnega roba Azije. Cela vrsta ozemelj in takozvanih interesnih sfer je še kjer se bodo še križale diplomatske spletke in tudi bajoneti.

Uprav pred dnevi se je pa pojavil nov zubelj, ki se bo razpilnil še morda v velik plamen. To je maroško vprašanje na obrežju Sredozemskega

morja. Moramo poseči nekoliko nazaj.

Pohlep kapitalizma.

Z velikimi odkritji v začetku novega veka se je vzbudila v evropskih državah neutušena želja in potreba, da si te dežele vzamejo kot svojo last. Domačine so kratkomalo zaslužnili, jih postavili v isto vrsto kot živali in zverjad po gozdu. Kapitalistične trgovske družbe so si tekom časa znale izsiliti od vlad neomejeno pravico za izrabljanje novoodkritih dežel. Bogastvo, ki se je stekalo izza morja v velikih skladiščih teh družb, je bilo neizmerno. Kmalu je začela tekma vseh evropskih vlad in kapitalistov, da posedejo več prekomorskih dežel, da dobe od tam drage dišave, rudnine in žito. Ko je zmanjkalo prostora za vse tekmovalce, so morali nastopiti diplomati s spletkarijem, da so drug drugega izrivali iz krivično pridobljenih zemelj. Krivica je klicala krivico. Nastajali so krvavi spori. Domača ljudstva, črnici, Indijanci, Indijci so se pa zvižjali pod korobači priselnikov katerim so morali dati na razpolago še svojo čast in svoje življenje. Na tak način so si na krvi in solzah zgradile velesile prostrane kolonijalne države.

„Proč z okovi.“

Krščanska vera uči vzvišen nauk, da smo vsi ljudje enakopravni, vsi bratje med seboj. Paganski kapitalistični duh, ki je okužil vso sedanjo človeško družbo, je to pozabil. Nenasitno hlepenje po novih osvajanjih po novih tržiščih, po še neizrabljenih zemeljskih zakladih, je gnalo tako daleč, da so se teptale pravice sočloveka, ali celo ubijali in spravljali s pota v imenu požrešne novodobne kuge, ki ji je ime Dobiček, celj rodovi. Polagoma je tudi do teh zatiranih prodrlo spoznanje, da niso rojeni za roboto, da imajo tudi oni človeške pravice. Krščanski misijonarji, ki so lajšali tem nesrečnim domačinom v evropskih kolonijah njih bedne dneve, so vpili nasilnikom, naj jim razklenejo okove. Nič ni pomagalo. Šele v zadnjih letih, ko so vstali med zatiranci samimi veliki duhovi, je začel pravi boj za človeško dostojanstvo. Pod himalajskimi snežniki je nenadoma vzrastla orjaška postava indijskega voditelja Mahatme Gandija, ki je zastavil pot peščici angleških izkoriščevalcev nad 300 milijonskim indijskim ljudstvom. Ob severno afriških bregovih se tudi bje boj za svobodo in domovje med domačini in Francozi ter Španci. Tudi ti hočejo, naj bo vsak na svojem svoboden, ne pa hlapec kapitalističnih družb. Zato spremljamo mi vse take borbe narodov za svobodo in lastno samoupravo z željami, da zasine vsem ljudstvom in narodom dan, ko bodo sami o sebi prosto odločali brez okov in brez hlapčevanja močnejšim!

Vadlanje za Afriko.

Že v začetku 18. stoletja sta se skušali Anglija in Francija, katera bo dobila zase več sveta v Afriki. Napoleon Bonaparte se je boril pod piramidami ob Nilu z angleškimi četami, da bi osnoval kolonije v Afriki. Vsi naporji Francozov so se razbili ob vztrajnosti Angležev, dokler niso bili prisiljeni skleniti pogodbo po kateri se Francija odreče vsem pobožnim željam na rodovitno Nilovo deželo, zato ji pa Angleži puste prosto roko v gorati severozapadni Afriki. V osemdesetih letih preteklega stoletja so se res Francozi odškodovali z zasedbo Tunisa in nekakim vrhovnim upraviteljstvom nad Marokom. Odslej naprej je vsa francoska kolonijaska politika stremela za tem, kako bi zaokrožila svojo posest v severni Afriki.

Zlom Nemčije v svetovni vojni ji je k temu pripomogel. Angleži in Francozi so si razdelili med seboj ves črni del sveta. Danes imajo Francozi v Afriki velikansko kolonijalno posest, ki meri nič manj kakor 10 milijonov kvadratnih kilometrov zemlje; malo manj kakor cela Evropa skupaj. Na tem razprostranjenem ozemlju živi 40 milijonov ljudi.

Francoska posest je pa le s tenko nitko zvezana, ker nimajo Francozi še doma dovolj ljudi vsled zastajanja rojstev; zato vlada in ukazuje tem 40 milijonom ljudi zelo mala peščica uradnikov in vojakov. Najmanjši upor lahko razsuje ta glinasti francoski kolonijalni kolos. Zdaj mora Francija žrtvovati svoje sinove in svoje premoženje, da zatre široko zasnovano rifansko vstaško gibanje.

Afrika se otresa spon.

Ob afriških obalah Sredozemskega morja živijo na strmih gorskih pobočjih divji rodovi pod imenom Kabylji. Vseh Kabylskih rodov skupaj

je kakih 800.000. Ti so stvorili zvezo pod imenom Suawah. Od tod je nastalo ime Zuavi za kolonijalne čete, ki so jih Francozi postavljali proti Nemcem.

Te ljudi je zbral pod svojim praporom vstaški vodja Abdel Krim, ki hoče postati kalif, najvišji verski in svetni poglavar vseh Berberov od konca peščene Sahare pa gori do vrhov Atlasovih. Bori se že peto leto posebno proti Špancem, ki imajo v svoji posesti ozek rob ob Gibraltarskih vratih. Vse izurjene španske čete ga niso mogle pregnati iz utrjene trdnjave Rif. Francozi, ki so tudi nastopili proti upornim domačinom so že bili dosedaj večkrat poraženi. Vladi v Madridu in Parizu sta že v resnih skrbeh za svoja afriška posestva. Abd el Krim pa se prikaže zdaj tu zdaj drugje s svojimi ostrimi streli, da mu ne morejo nikier prav do živega. Uporniki so opremljeni z modernim orožjem in imajo izvrstne poveljnike, ki so se šolali v evropskih armadah. Poleg tega pa ima Abd el Krim za seboj ves mohamedanski svet, ki ga smatra za junaka v borbi za svobodo. Celu v oddaljenih indijskih mošejah molijo za zmago njegovega orožja.

Needinost med zavezniki.

Francozi in Španci imajo sicer skupnega nasprotnika pred seboj, a se vendar ne morejo sporazumeti, da bi ga skupaj napadli. Ljubosumni so drug na drugega. To pa pride prav vstašem, ki so potegnili vse svoje sile iz fronte proti Špancem na francosko bojišče. Francoske bojne ladje tudi ne morejo križariti v vodovju pred obalo in tako odrezati upornikom dovoz orožja, ker tega ne dovolijo ne Španci, ne Angleži in ne Italijani. Izgleda, da se bodo prav pri tej točki diplomatje teh držav sprli in bo iz maroškega vprašanja, ki se je zdelo sprva navaden upor, izcimil mednarodni spor za nadvlado Sredozemskega morja. Narodi bodo spet krvaveli zaradi sporov, ki jih je ustvaril pohlep po moči in dobičku.

Kaj pa vi pravite?

Spregovorimo enkrat možko besedo! Ni treba, da bi pretiravali, kar po pravici priznajmo: gniloba se je zanesla zadnja leta med naš rod.

Hodim po mestu in opazujem. Po ulicah stopajo možje iz naše dežele. Ni jih privedla v Gorico radovednost in ne kupčija. Skrb jim seva iz obrazov in z jezo stiskajo papirje, na katerih je zapisana počasna smrt naših domov. Tam v ulici Mameli se zbira jo v tajništvu Kmetško-delavske zveze. »Strašni davki! Kaj bo z nami?«

Človeku se zdi, kot bi se stekali v Gorici nešteti vzdihli gorja, ki teži naše domove in klical po razbremenitvi ali vsaj po bodrilni besedi.

Stopam naprej, po tisti široki ulici, s kamenom tlakovani in z berači obdani. Iz zidov vsiljivo kričijo plakati vseh vrst. Čitam: Festa di ballo in Podgora, grande festa di ballo in S. Andrea, in Saleano in S. Pietro, in Cronberg itd. itd. Človek se zdrzne! Lastnim očem ne bi verjel, ko ne bi znal, da je človeška lahkomišljenost brezmejna! Sredi razpadajočih domov škriplje harmonika, se vrste pari, pada lira za liro — medtem ko si tisoči in tisoči tišče glavo z obema rokama in zamišljeni zro v resno bodočnost.

Naprej! Na vozičku je pripeljala postarna ženica črešnje na trg. Dve uri je vozila starka in zraven nje je v moderni obleki stopicala nalahno

»gospodična« hčerka. Mati jo zavije na trg, hči pa v modno trgovino. Kdo bi hodil s starko prodajat črešnje, ko je vendar tako prijetno tipati svilo in sipati denar! Le »nobel« bodimo! Grem dalje. Vračajo se s sejma. Edino kravico je peljal na prodaj, da bi obul, oblekel in nasitil lačne otroke in lučne upnike. Pa ni prodal, ker ni mogel skoraj zastoj prodati edine živali. Otožen hodi po cesti in začuden poslušava vpitje, ki prihaja iz bližnje gostilne. Tam pijejo liter za literom in vino teče po mizi. Kaj zato! Naj stradajo žena in otroci. Naj gre vse v »maloro«, pijan je treba biti! Hripava, razkričana pesem doni iz zakajene sobe in kletvina se meša med njo. Pač res: piti in kleti pa znanjo nekateri, v tem so lahko celemu svetu v »zgod«! Kar se godi v mestu, se ponavlja nedeljo za nedeljo po deželi. Kaj zato, če propade kme-

tija in rubežen odnese hišo — gostilničar ne sme propasti, njegov kup mora rasti!

To so prizori, ki jih gledam skoro dan za dnem. V nedeljo je treba seveda še več priboljška. Takrat se zgrne mladina iz okolice okrog vrat, ob katerih više slike, polne nagih figur. Nad vhodom brni zvonec. Kino. Pa gredo skozi vrata par za parom in se vračajo s satanskim nasmehom in podlim namigovanjem. Kaj hočete, ljud mora živeti, četudi se proda poštenost!

Dovolj, še več kot dovolj! Samo nekaj prizorov sem opisal, najbolj žalostne pa zamolčim, ker jih količkaj poštenei človek gnusi.

Jaz pravim, da je nekaj gnilega nad našim rodом in da je treba to gnilobo ozdraviti, čeprav s težko operacijo.

Stariši, posebno vi, slovenski očete, kaj pa vi pravite?

DNEVNE VESTI.

Duhovniške vesti.

Vlč. g. France Hliš, župnik na Bukovem bo obenem upravljal Grahovo, vlč. g. Ivan Leben, kurat na Libušnjem bo upravljal Kamno, vlč. g. Alojzij Lojk, župni upravitelj v Jagerščah gre kot župni upravitelj v Nemški Rut, župniško Jageršče bo upravljal vlč. g. Jože Ivančič, župnik v Šebreljah.

Opomin.

Tajništvo K. D. Z. in Političnega društva »Edinosti« opozarja stranke, da morajo dovoljno frankirati svoja pisma. Tajništvo je moralo že šestkrat plačati poštni upravi kazen, ker so bila pisma pre malo frankirana. Za naprej bo tajništvo vsako pismo zavrnilo, ki ne bo dovoljno frankirano. To storimo neradi, a nemarnosti nekaterih strank ne bomo popirali.

Tajništvo.

• Priloge k dopolnilnemu dohodninskemu davku.

1. Mnoge stranke se motijo pri pomnoževanju obdačljivega dohodka (katastralnega iznosa) pri zemljiškem davku. Vzorci predpisujejo, da se mora katastralni iznos pomnožiti štirikratno. Odlok, ki je izšel, ko so bili vzorci za prijave že dotiskani, pa določuje, da se mora katastralni iznos pomnožiti samo trikratno.

2. Dopolnilni doh. davk bodo za leto prizadeti davkoplačevalci plačali samo polovično in sicer v obrokih 10. avg., 10. oktobra in 10. decembra.

3. Nameščencem, ki so podvrženi dopolnilnemu doh. davku, bodo pristojni uradi pričeli odtrgovati tozadevne davčne zneske od 1. julija 1925. dalje.

Tajništvo K. D. Z. v Gorici.

Pod bremenom časti.

Polboga Gabrijele d'Annunzia bodo imenovali za senatorja. Dali mu bodo tudi najvišje odlikovanje: ovratnico Annunziata. Dosedaj ima že toliko naslovov, da bi mu bila vsaka vizitka prekratka.

Upravi državnih železnic!

Na progi Gorica - Podbrdo železniška uprava zelo slabo skrbi za primerno udobnost potnikov. Včasih je število potnikov res bolj pičlo in so vozovi zlasti v zadnjem delu proge redko zasedeni, včasih pa je do Kanala ali Sv. Lucije tak dren in stiskanje, da je naravnost mučno. Zlasti kadar so v Gorici tržni dnevi, je pri zjutranjem vlaku tak naval na vlak, da se potniki komaj zbašejo v vagon. Od Avč proti Gorici navadno ne dobi nihče več sedeža in mora na desetine in stotine ljudi v gneči stati. Ali bi železniška uprava vsaj v takih dneh ne priklopila vlaku lahko še en voz in tako vsaj deloma olajšala potovanje? To je njena dolžnost, zato to tudi odločno zahtevamo. Saj vendar niso potniki radi železnice tu, temveč železnica radi potnikov. Železniška uprava, zgani se!

Kako nastane nova postava?

Italijanski senat je moral pred kratkim rešiti težko nalogo. Predlagan je bil za senatorja fašist in bivši vladni namestnik v afriških kolonijah Devecchi. Senat ga pa ni hotel sprejeti med se. Pa so si pomagali, zvite buče. Skovali so nov zakon po katerem so vladni namestniki ali guvernerji v isti stopnji kot kraljevi poslani. In kot taki imajo potrebno kva-

lifikacijo za senatorje. Kar še ni, se lahko vse naredi.

Niso se streznili.

Zadnjič smo poročali, da bodo najbrže bolgarske atentatorje pomilostili, ker si niso menda popolnoma na jasnejm glede njih krivde. Zadnje vesti iz Sofije pa trde, da so jih obesili v sredo zjutraj ob 8. uri. Razen teh so pa med tem še nekaj drugih oseb polovili, da jih obsodijo in usmrte. Cankov se še koplje v krvi.

Obiski.

Pred dnevi je ministrski predsednik Mussolini skrivnostno zginil iz Rima. Javnost je ugibala sem in tja, kam naj bi šel. Končno je pa le prišla brzozavka od Gardskega jezera, da je Mussolini prišel na obiske k D'Annunziju v njegovo vilo. Zdaj je pa nastala nova uganke za vse liste, kaj naj pomeni ta obisk. Nekateri so mnenja, da hoče Mussolini pridobiti D'Annunzija za se, ker je ta kot bivši bojevnik z nastopom fašizma proti bojevniški organizaciji zelo malo zadovoljen. Glavni snoparski listi pišejo z debelimi črkami, da sta se oba voditelja nove Italije objela in poljubila.

Velik sprejem.

Dne 7. junija se bo obhajala 25letnica kraljevega vladanja. Ta dan bo sta kralj in kraljica sprejela v slovesni avdijenci nad 20.000 ljudi, ki bodo zastopali najrazličnejše organizacije iz vseh delov države.

Od vzvišenega do smejnega.

L. 1917. je italijanska mornarica na hraber način potopila avstrijsko križarko »Wien«, ki je imela nalogo, da brani tržaško pristanišče. Prejšnji teden so začeli to potopljeno ladjo dvigati, da jo postavijo v večem spomin italijanske hrabrosti v narodni muzej. Komaj so dvignili nekatere ladjine dele iz bron in med, že je skočil zraven carinski uradnik in pokazal plačilni nalog za 2500 lir, če hočejo dele razbite ladje spraviti naprej. Točno poslovanje je kajpak lepa čednost vseh uradov.

Kdo je pravi delavski zastopnik?

Na delovni konferenci v Ženevi so odposlanci nekaterih držav ostro nastopili proti overovljenju pooblastila ital. posl. Rossonija, ki zastopa fašistovske delavske sindikate. Utemeljevali so svoj nastop s tem, da so dejali: »Pravi delavski zastopnik je le tisti, ki ni izvoljen pod nikakim pritiskom, ampak uživa polno zaupanje vseh delavskih slojev.«

Proti Nemcem.

»Gazzetta Ufficiale« od 25. maja t. l. št. 120 prinaša kr. odlok od 16. aprila 1925. št. 667, ki izroča vso oblast glede imenovanja občinskih tajnikov na Tridentinskem prefekturi. S tem odlokom je uničena tudi najmanjša

avtonomija nemških občin. Za tajnike določa novi odlok precej mastne plače na račun občin in še posebno nagrado na račun državne blagajne. Kdo jih bo deležen?

Nova vrsta miličnikov.

Vlada misli ustanoviti še eno vrsto fašistovske prostovoljne milice. Ta bo pridružena poštam. Miličnike bodo tudi izučili v vseh poštnih in brzozajavnih poslih, da bodo lahko takoj nastopili, če bi uradništvo stavkalo.

Nasilje ne rodi trajnih uspehov.

Glavni tajnik fašistovske stranke Farinacci je izdal ukaz, ki svobodoljubni in kulturni Italiji ne dela časti pred ostalim svetom. Določil in ukazal je, da pokrajinski fašistovski odbori ne smejo več sprejemati v svoje vrste državnih nastavljenecov, ki dosedaj še niso vpisani v fašistovsko stranko. Oni, ki že imajo izkaznico, jo lahko obdrže. Po domače povedano: Farinacci grozi uradništvu z bičem. Drži se srednjeveškega nemškega načela: »Willst du nicht mein Eruder sein, so schlag ich dir den Schädel ein! (Če nočeš biti moj prijatelj, ti razbijem glavo!)« Oni uradniki, ki dosedaj niso hoteli kloniti pred nasilnim strankarstvom, naj bi bili na ta način zaznamovani in obsojeni. Po vseh dosedanjih izkustvih bi morala fašistovska stranka pa menda že vedeti, da z grožnjami pridobljeni »prijatelji« nikoli niso zanesljivi, temveč najnevarnejši nasprotniki. Zasljepljenost in zaletelost sta zelo slabi politični lastnosti.

Slovinci v Rimu.

V torek 26. t. m. popoldne so se odpeljali slovenski romarji iz Ljubljanske in lavantinske škofije v Rim. Zvečer so dospeli iz Ljubljane v Trst, od koder so ponoči nadaljevali svojo pot proti večnemu mestu. Vseh romarjev je okrog 650. Z njimi sta ljubljanski škof dr. Jeglič in lavantinski dr. Karlin ter razni drugi odličnjaki kot posl. dr. Hohnjec, vseučiliški prof. dr. Slavič in drugi. Svojim slovenskim bratom želimo srečno pot!

Časopisna zapora.

Na Češkem je vlada sklenila, da prepove prodajati kar kakih sto inozemskih časopisov po državi. Baje so vsi ti pisali v protu državnem smislu. Potemtakem imajo pa Čehi dosti sovražnikov.

Preveč jezikov.

Na delovni konferenci ki zboruje te dni v Ženevi, je prišlo do spora. v kakšnih jezikih naj se vodijo razprave. Nemci, ki imajo načelstvo v treh važnih pododsekih, so zahtevali, da bodi nemščina enakopravna francosčini. Tedaj pa planejo po koncu ponosni Španci in hočejo, naj se pa tudi v njih jeziku razpravlja. Če bodo

Justitia fundamentum regnorum.

Ta napis, ki pove globoko resnico, da se država razsujе, če ni več pravičnost merilo vsega njenega javnega življenja, je blestel na Dunaju nad vhodom v neko vladno palačo. Te besede, ki jih ni napisal brezuravni Macchiaveli, ampak, ki so pogonale same od sebe, ker je tok človeške zgodovine tak, nam prihajajo le prevečkrat na misel, ko razmišljamo o svoji usodi. Koliko kolon naših časnikov smo že napolnili s stavki, ki jih ni pisalo mrtvo jekleno pero, bili so porojeni v naših srcih, nam jih je izgoltala naša jedka bol.

Ker priznavamo zgodovinska dejstva, zato smo se takoj z vsem razumevanjem vživeli v nove poveljne razmere. Odrajtovali smo prej krvne in denarne davke eni državi, danes jih lojalno kot pravi državljani in kot resnični kristjani odrajtujemo drugi. Nikdar se še ni slovenski rod, ki živi na grudi od Triglava do jadranskih čeri, odrekel te svoje državljanske dolžnosti. Le eno je zahteval v imenu pravičnosti in človečanstva: sprejeli smo dolžnosti, dajte nam tudi postavnih pravic.

Naše ljudstvo je zahtevalo po svo-

jih zastopnikih, naj mu puste njegove šege in navade, jezik in kulturo, naj mu omogočijo gospodarsko življenje in naj vpoštevajo, da je država dolžna se ozirati na želje in potrebe nad pol milijona Slovanov, italijanskih državljanov. To in nič več smo zahtevali, ker nas tako učita pravo in zgodovina, da je to naša pravica, še več, naša dolžnost.

Te dolžnosti nas uče sami rodoljubni Italijani. V četrtek zvečer se je vršilo v goriškem italijanskem Alojzijevišču veliko slavje. Blagoslovili so neko zastavo. Pri tej priliki je prvi goriški mestni dostojanstvenik ob navzočnosti številnih drugih visokih oseb in velike množice takole vzvišeno govoril: »Ta plemeniti Italijan«, mislil je na predstojnika zavoda, kjer se je slovesnost obhajala, »nas ni učil, ko smo ječali pod tujim jarmom, naj vpijemo na glas in po ulicah »Evviva Italia!«, ne, on je milo dejal: »otroci, ne vpijte po trgih in ulicah; to nas ne reši; pravim vam le, učite se ljubiti svoj materni jezik, vcepite si v mlada srca italijanske šege in navade, gorite v ljubezni do svojih ljudi, ki se zvišajo pod tujčevim bičem. To ste dolžni radi Boga, ki je dal zapoved, naj

ljubimo svoj narod!« Tako govori Italijan v imenu Boga. Mar smo mi Slovenci odvezani od te svete postave? Nam mar ne narekuje ta iste ljubezni do vsega, kar je naše? In če nam, potem pač zahteva pravičnost, da se smemo boriti za svoje pravice, da smemo dokazovati pred vsem svetom na ves glas, da biva mo tukaj.

A zgodilo se je, da nas hočejo uradno zatajiti. Češ, malo jih je, krdelce surovih ljudi brez kulture, ki morajo pač biti zadovoljni in veseli, če jih odnavadimo, kar je njim lastno in razglasimo, da niso, kar so.

Uradna statistika je objavila, da je v mejah kraljevine Italije, oziroma v Julijski krajini le 258.944 Slovencev in 92.800 Hrvatov. Vsi ostali, to je 530.130, pa so Italijani. Dolej je ves svet računal, tudi mi sami smo bili tako naivni, da je na Primorskem preko pol milijona Slovanov. Tolikšno število Slovencev, kot je navajajo uradni sezname za celo Primorsko je živelo samo na tleh bivše Goriško-Gradišanske. To so dognala avstrijska oblastva, ki niso bila prijazna. Niti nas niso štela po mater-

nem jeziku, ampak so jemala v poštev le občevalni jezik (Umgangssprache). Kaj je občevalni jezik so oblastva sama priznala n. pr. pri gluhonemih. Te so vpisala kar kratkoma k tisti narodnosti, med katero so bivali. Način štetja po »občevalnem« jeziku je tu kar odnehal. Isto se menda godi danes. Sezname govore o i parlanti italiano, sloveno... ne pa o maternem jeziku posameznika. Na tak način bi lahko šteli n. pr. don Perosija, slavnega skladatelja, ki se je učil slovenščino, kar za Slovenca. Tak način privede do nesmisli. Potem radi priznamo, da je »i parlanti italiano«, kot stoji tudi v »Piccolu«, čez pol milijona; mi si upamo trditi, da jih je celo več!

Naj navedemo, kar se bere v učnih knjigah dunajske geografske akademije. V 58. zvezku je pisano, da je pri sestavi seznamov po občevalnem — kamoli po »i parlanti« metodi — jeziku odprta prosta pot samovolji uradništva in oblastev. Nacionalistične težnje popisovalca se sploh ne morejo tukaj brzdati. Zato imajo vse take statistike silno malo znanstvene vrednosti; še manj pa se sme njih izsledke razkričati v mednarodni svet kot pravičnega in na njih

vsem ugodili, bo v Ženevi prava bilionska godlja.

Potniški listi.

Jugoslovanski vizum stane od 28. maja dalje za eno pot 26.50 lir, za večkrat skupaj pa 53 lir.

Slavnost v postojnski jami.

Na binkoštno nedeljo bo tudi letos kakor vsako leto v postojnski jami velika podzemeljska slavnost s simfoničnim koncertom. Poročali smo že, da bo vozilo ta dan v Postojno več posebnih vlakov, pri katerih bo voznina znižana za 40%. Posebni vlak iz Vidma bo odhajal ob 6. uri zjutraj preko Gorice, Trziča in Nabrežine. Iz Gorice bo odšel ob 7.01 uri, iz Trziča ob 7.53, iz Nabrežine ob 8.45. V Postojno bo prispel ob 10.50. Ta vlak odhaja iz Postojne ob 17.40, privozi v Gorico ob 20.32 in v Videm ob 21.40. Dva posebna vlaka vozita iz Trsta: prvi ob 7.35, drugi ob 13. uri. V Postojno privozita ob 10.30, odnosno ob 15.40 uri. Vračata se združena ob 19.55. Iz Reke vozi posebni vlak ob 8.40, gre skozi Št. Peter na Krašu ob 10.58 in prispe v Postojno ob 11.20. Vrača se ob 18.45 na Reko, kamor dospe ob 20.55. Peti posebni vlak vozi iz Benetk, odkoder odhaja ob 7.05 in pride čez Trzič in Nabrežino ob 13. uri v Postojno. Odhaja nazaj v Benetke ob 8.25. Za 40% znižana voznina pa ne velja samo za posebne vlake, temveč tudi za vse redne vlake, ki vozijo iz omenjenih mest v Postojno. Vozni listki veljajo pet dni, od dneva ko so bili izstavljeni.

Junaški raziskovalec.

Znani raziskovalec ledenih poljan na severnem in južnem tečaju Norvežan Amundsen, se je letos pripravil, da odkrije s pomočjo letal severni tečaj. Vsi znanstveni krogi in razne vlade so junškega moža in njegove spremljevalce, ki se bore z naravo opremili z vsem potrebnim za ekspedicijo. Z ladjami so pluli kolikor so mogli daleč proti severu. Potem sta se pa ladji ustavili in Amundsen je s par tovariši odletel z zrakoplovi na tečaj. Zdaj pa že ni peti dan nobene vesti o tej četi hrabrih mož. Ves učen svet je v strahu, da je tudi to pot zahtevala severna narava žrtve od slabotnega človeka, ki hoče odkriti njene tajne.

Škipetarska država.

V Albaniji so se zopet začeli streljati in pobijati. Zdaj hočejo vreči Ahmed bega Zogu. Pregnanci in pristajši prejšnjega gospodarja Fan Noli se zopet vračajo v domovino in sestavljajo vstaške tolpe. Albanija je sestavljena vstaške tolpe. Albanija je pač res ne samo po prebivalcih, ampak po vsem svojem duhu divjaška. Vsaka dva meseca si menjajo vlado, če ne zlepa pa zgrda.

podlagi usmeriti državno politiko napram narodnim manjšinam.

Ker bi predaleč zašli, če bi hoteli navajati še druga znanstvena dejstva glede ljudskih štetij, se omejimo na kratko le na eno. Jezikovna meja med dvema narodnostima je gotovo dobra opora na katero smemo zanesljivo opreti svoja razmotrivanja o številu narodnosti kake dežele. Vzemimo slovensko - italijansko jezikovno mejo na zapadu. Že dolga desetletja se vleče ta meja med temi občinami:

- Devin — Trzič
- Doberdob — Ronki
- Opatjeselo — Zagrad
- Sovodnje — Fara
- Podgora — Ločnik
- Št. Florjan — Ločnik
- Kojsko — Kopriva
- Medana — Krmin
- Biljana — Dolenje
- Kožbana — Dolenje.

Občine na levi so z 90% prebivalstva slovenske, občine na desni prav tako z 90% italijanske. Izjemi sta le Dolenje v prid Slovincem, Devin v prid Italijanom. Ta meja se razteza od morja pa do tolminskih hribov,

Le naprej, dokler je še vetra kej...

V Florenci so v torek ponoči »neznanci« zažgali 14 stojnic, kjer prodajajo časnike in so vdrlji v prodajalno nekega komunista, ki je prodajal časnike. Fašistovsko vodstvo je izdalo proglas, kjer obsoja vsa taka nasilja. — V Padovi so napadli in razrušili, kakor poroča »Piccolo«, sedež liberalne stranke. Odnegli so tudi zastavo. O napadu na uradništvo katoliškega lista smo že pisali.

Mestne novice.

* **Nov zavod.** V Gorici se je ustanovil nov zavod za pospeševanje obrti. Za vzdrževanje tega zavoda bodo prispevali: ministrstvo za narodno gospodarstvo lir 40.000 na leto; furlanska deželna uprava lir 9.000; goriško mesto lir 5.000 in trgovska goriška zbornica lir 1.000 na leto. Ravnatelj pa plačevalo tudi imenovano ministrstvo, za prostore in luč bo pa skrbel trgovska zbornica. Ko bi zavod tudi nam koristil?!

* **Kriza v občinskem svetu.** V našem goriškem občinskem svetu že več mesecev ni vse tako kot bi moralo biti. Dolgo časa se je skušalo neprijetno stanje prikriti in zamolčati, toda končno je javnost le zvedela, da viadajo med občinskimi možmi ostri spori. Pred časom je zato občinski odbor odstopil in so prišli na vodstvo občine drugi možje. Računalo se je, da je s tem kriza poravnana. Toda pod pepelom je tlelo dalje in zopet so se širile različne govorice, ki so pričale, da obstojajo še vedno nespozumljenja. Glasen izraz so dobili ti spori z ostavko občinskega odbornika drja D'Osvolda, katero je podal v eni zadnjih sej občinskega odbora. Za vzrok ostavke je navedel dr. D'Osvoldo dejstvo, da je on — občinski odbornik — kot zdravnik bolniške blagajne odvisen od njegove izrednega komisarja, ki je obenem občinski uradnik, kar nikakor ne gre skupaj. Občinski odbor je po daljšem razpravljanju sklenil, obrniti se na omenjenega izrednega komisarja bol. blagajne z zahtevo, naj odstopi kot komisar. Župan Bombig je pa zadevo zamečkal, tako posnemamo po italijanskih listih, ter spravil D'Osvoldovo ostavko pred občinski svet. V sled tega seveda nova nevolja in še vedno nerešena kriza. Če trpe pri tem goriški meščani, kdo bi se zato menil! Saj so pohlevni!

* **Cene kruha.** V zadnji številki našega lista smo objavili opravičene pritožbe nekega meščana o krušnih cenah. Mestno županstvo je objavilo, da so se cene kruhu znižale, v resnici je pa ostalo pri starem. Iz vrst pekovskih mojstrov pa smo izvedeli sledeče: Takoj, ko so peki izvedeli za dotično naredbo, so se obrnili do

kjer prehaja med Rezijane. Isto mejo je že približno določil tudi zgodovinar in zemljepisec Czörnig, ki ni nikakor slikal Slovence v rožnatih barvah. Vojna tudi ni zasekala nikakih sprememb. O tem se lahko vsak sam prepriča, če prehodi to mejo od začetka do konca. Priznamo, da so se otokoma naselili Italijani za to mejo, a strnieno le niso naseljeni, razen če izvzamemo mesto Gorico. Torej, če bi bilo resnično število pol milijona pravih Italijanov, ne »i parlanti italiano«, na Primorskem, bi ta jezikovna meja morala teči kje od Triglavskega slemenca čez postojnsko Snežnik.

Ne bomo še dalje znanstveno razglabljali o uničevanju slovenske narodnosti na papirju. Povedati pa moramo te besede, sicer bi nam plemeniti Italijani sami, ki bi jih morali mi posnemati v pravi domovinski ljubezni, v obraz zabrusili, da ne zasluzimo boljše usode, ker smo suženjski rod, ki se ne zna braniti v svoji topoglavosti. Mi jim pa odgovarjamo: »Braniti se znamo, a naš štiti more in mora biti naša preteklost, naš meč pa pravica in upanje v pravičnost.«

mestnega županstva s prošnjo, naj jim isto preskrbi zaloge navadne krušne moke, potem so pripravljene tudi sami cene znižati. Nikakor pa ne morejo prodajati kruha iz moke št. 1 in finejše po znižani ceni, ko je v vseh drugih mestih ostalo pri starem, dokler se tudi cene moki ne znižajo. Zato je izdalo mestno županstvo nov odlok, kjer se določa, da ostanejo cene kruha iz fine bele moke po 2.40 lir kilogram. Navaden ljudski kruh pa se mora prodajati po 2 liri.

* **14. junija** bo vsak, ki želi slišati lepo, umetno petje, prihitel na koncert »Mladike« v Gorici. Kdor je slišal zadnje izvajanje tega zbora pod taktirko mladega zborovodje, gotovo tudi topot ne bo zamudil. Tu bo imel priliko slišati Vodopivčev »Noč na Adriji«, ki je bila v Jugoslaviji nagajena s prvo nagrado. Na sporedu so tudi težki, a globoki Kogoj, naša stara in ljuba znanca Adamič in Kumar in cela vrsta drugih skladateljev s svojimi najlepšimi umetninami. Pri tem koncertu se bodo tudi prvič peli solospevi nekega našega domačega skladatelja, ki še ni toliko znan v glasbenem svetu. Solist Bratuž, njegovih znanih vrlin nočemo ponovno poudarjati, bo gotovo iz njih izluščil najlepša zrna. Zbor bo pa, kakor nam pravijo, s svojim tihim delom in vztrajnostjo — zadnje dni se skušajo nekateri nebolgljenci v »pravem« umevanju plemenitega kulturnega tekmovanja vanj zaganjati z najvniimi stavki v dnevnem časopisu — dosegel gotovo tak uspeh kot pri svojem zadnjem nastopu.

* **Solkanski most.** Po neprestanem strahu, ki so ga vživali potniki, ko so se vozili čez zasilni železni most nad Sočo pri Solkanu, so vendar oblastva uvidela, da bo le treba poprave. Vojni železni most je bil baje narejen le za kaka štiri leta. Vlaki so pa čezenj vozili že menda šesto leto, tako da so se ljudje že resno bali. Zdaj pa kar mrgoli pridnih rok pri mostu. Zidali bodo prav takega kot je bil pred vojsko, s tistim drzno izpeljanim lokom, ki je bil znan širom sveta. Zanimivo je tudi, da ga gradi baš tisti inženir, ki je sezidal prvega. Kljub delu pa ni promet nič oviran.

* **Elektrarna ob Soči.** Mestni svet že skoraj pri vsaki seji razpravlja o elektrarni, ki jo namerja zgraditi Brunnerjeva tovarna bombaževin v Podgori. V sredo je prišlo do nekega predsporazuma, ki sta ga podpisala mestni svet in zastopstvo tovarn, da se bo zgradila elektrarna ob Soči pod Solkanom, kjer so bile nekoč Lenassijeve predpriprave za elektrarno.

* **Našli so se** na javni ulici trije zastavni listki za Mont. Hrani jih urad mestne policije. Kdor jih je izgubil, naj se obrne tja.

Listnica Kmetsko-delavske zveze in političnega društva »Eдинosti« v Gorici.

1. **F. A., Št. Vid:** Ob priliki zglasite se radi Vaše zadeve v tajništvu. Pismenega nasveta ne moremo dati, ker je Vaša zadeva zelo zamotana. Potrebujemo točne podatke, ki nam jih morete dati samo ustmeno.

2. **Č., Ukve:** Kako je uredil M. svojo vojnoodškodninsko zadevo? Ali je M. govoril z N. po našem odgovoru v »G. S.«?

3. **I. B. 93, Grivče Ajdovščina:** Ob priliki zglasite se v tajništvu.

4. **B. J., Lokavec, Ajdovščina:** Ob priliki zglasite se zaradi Vaše zadeve v tajništvu. Prinesite s seboj vse dokumente, ki jih hranite.

5. **J. K., Čezsoča 32:** Vprašanje je, koliko je tvrdka dvignila na Vaš račun predujma in pri katerem zavodu? Vi bi zamogli dvigniti le ostali znesek predujma, drugače bi pa morali nadaljevati obnovitveno delo z lastnimi sredstvi.

6. **P. F., Lazna, Čepovan:** Zglasite se ob priliki radi Vaše zadeve v tajništvu. Vašo zadevo je mogoče le ustmeno rešiti.

7. **M. J., Ajba:** Nimate pravice.

8. **K. M., Tribuša 77:** Ne morete zahtevati; pravico do pokojnine je imela Vaša pok. mati in ne Vi.

9. **I. P., Cerklje:** Odgovorite na sledeča vprašanja: 1. pri katerem polku ste služili? 2. kakšno bolezen imate, oziroma rano? 3. Vaše družinsko stanje? 4. ali ste že prejeli kakšno podporo? 5. sporočite nam tudi svoj natančen naslov.

10. **B. J., Straža Cerklje:** pošljite zavarovalno polico tajništvu v pregled.

11. **F. R., Zadlog:** Če morete doseči mirnim potom znižanje računa, je prav. S tožbo ne boste dosegli nobenega uspeha.

12. **N. S., Prestranek:** Poslanec Besednjak je sporočil tajništvu, da je že dvakrat posredoval v korist prizadetih delavcev na eraričnem posestvu. O uspehu Vas obvestimo.

13. **K. A., Štanjel:** a) Prizadeta stranka naj se osebno zgloši v tajništvu zaradi koncesije. Naj prinese s seboj tudi odloke podprefektore. b) Glede 7. ni tajništvo še prejelo odgovora.

15. **Pr. Fr., Gor. Novaki:** Pravico imate. Ali ste že vložila prošnjo? Drugače je bil rok za vlaganje prošnje do 31. decembra 1923.

Za smeh.

Pri zdravniku.

Bolnik: »No, kako je z mano?«
Zdravnik: »Upanje lahko imate. Devet slučajev od desetih te vrste konča s smrtjo. Toda vi ste pri meni ravno deseti, devet prejšnjih mi je pod nožem zdihnilo.«

Pri odvetniku.

»Veste kaj, prijatelj«, reče odvetnik stranki, »vaša zadeva je v očitnem nasprotstvu z zakoni.«

»Ja, saj za to sem pa k vam prišel«, odvrne ta.

V družini.

Oče pretepe nadbudnega sinčka. Da bi mu bolj vtisnil v spomin, čemu jih je dobil, ga vpraša: »Veš, zakaj sem te z leskovko?«

»Na, vidiš,« jeclja sinko, »najprej mi jih naložiš, potem pa ne veš zakaj.«

Književnost in umetnost.

Nenavaden izum.

Blizu Djakova na Hrvatskem je župnik Mihajlo Besermenji prišel na zelo izvirno misel. Izumil je glasbeni pisalni stroj. To bo največjega pomena za skladatelje, ki bodo lahko kar pri klavirju sedeli, stroj poleg njih bo pa z največjo natančnostjo beležil vse note in vsa glasbena znamenja. V Zagrebu baje že ustanavljajo družbo, ki bo ta izum vzela v zakup.

10 moških in mešanih zborov, uglasbil Peter Jereb. Samozaložba. Cena 4 lire in pol. Skladatelj nam je znan že iz predvojnne dobe; nalezeli smo na njegove skladbe tudi v »Novih Akordih«. Zbirka vsebuje pet moških in pet mešanih zborov. Na prvi pogled bi uvrstili Jerebovo muziko v prvo dobo slov. romantike, kar tudi lahko storimo zlasti pri moških zborih, a skladatelj se poslužuje — sicer jako previdno — novih izraževalnih sredstev. Lepe in zanimive so melodične linije, katerim je podložen v vseh pesmih lep, svež tekst. Mešani zbori so mnogo boljši od moških ter so izpeljani bolj na široko in so jako prikladni za naše zборе katerim se bo gotovo priljubila vsaka pesem iz te zbirke. Oblike so zgrajene pravilno in široka izpeljava v mešanih zborih ne dolgočasi.

Emil Adamič: Šest pesmi za mešani zbor, izdal in založil Pevski oddelek Prosv. zveze, Gorica 1925. Med slov. skladatelji ima Adamič zlasti dobro in za naše zборе koristno lastnost, da zna biti zanimiv, pristrčen in lep, čeprav se poslužuje včasih jako skromnih glasbenih sredstev. Pričujejoče pesmi so zložene deloma na narodno besedilo in človek res ne

ve kateri bi dal prvenstvo, ker tvori vsaka za se nekaj samostojnega in novega zlasti kar se tiče iznajdljivosti napevov samih in njihove obdelave. Če se moramo pri kakem — na prvi pogled trdem mestu — pomuditi dlje časa, je to le pridobitev za nas.

Kaj je novega na deželi?

Solkam.

Naša posojilnica je pričela z rednim poslovanjem. Uradne ure so: vsak četrtek od 6—7 ure zvečer, vsako nedeljo od 10—12 dopoldne. Uradni prostori so v hiši g. Frankove.

Šturje pri Ajdovščini.

V sredo dne 27. t. m. je po dolgi, mučni bolezni umrl znani in spoštovani hotelir g. Ivan Šapla, star 68 let. Bil je mnogo let šturski župan in se je svoječasno živahno politično vdeleževal. Bil je narodno zaveden, neupogljiv značaj, dober družinski oče in zabaven družabnik. Pokoj njegovi duši, preostalih naše sožalje!

Deskle.

Dne 24. t. m. se je tu vršil pogreb g. And. Konjedica, bivšega župana. Na pogreb so prišli njegovi prijatelji in sorodniki iz raznih krajev v velikem številu. Zapela sta mu zadnje pesem v slovo: kanalski moški zbor in domači mešani zbor. 36 let je bil za župana; bil je zelo delaven, a tudi strog, zato se ga marsikdo dobro spominja. Čital je rad; segel je tudi po vzornem »Našem Čolničju«. V Gospodu je zaspal 22. t. m. 87 let star. Bodi mu zemlja lahka! — Zadnje čase se odigravajo pri nas nelepe igre. Fašisti so začeli razgrajati ponoči. Pretepli so že več fantov. Razmerje med kričavimi fanti in fašisti nas nič ne briga, le to bi bilo umestno, da bi se oblastvo pobrigalo za ponočni mir.

Lom.

Tukajšnje »Izobraževalno društvo« ponovi svojo prireditev, kakor je bilo že naznanjeno, na binkoštno nedeljo dne 31. maja in sicer le v lepem vremenu. V slučaju slabega vremena ponovitev odpade.

Postojna.

Dne 21. 5. na vnebohod sta priredila fantovski krožek in dekleta Marijine družbe igri: »Volkašin« in »Boj za doto«. Igrita sta čisto povoljno uspeli in izkazujeta lep napredek v dramatičnih sposobnostih naše mladine. Obisk je bil tako množičen, da se mnogi niso mogli predstaviti vsled premajhnih prostorov. — Žalibog, da moramo zaenkrat omejiti naše delovanje vsled pomanjkanja društvenih prostorov, bolj le na to polje; gojimo pa upravičeno upanje, da pridemo v jeseni v posest društvene sobe, kjer bomo razvili vsestransko društveno življenje. — Dne 22. maja je skočil nad Staro vasjo pod vlak 21letni Franc Grl, doma iz Podgrada v Istri. Železniški stroj mu je razdrobil glavo in je bil na mestu mrtev. Kakor se sliši je bil nekaj dni za hlapca v Matenji vasi. Tisti, ki so ga poznali pravijo, da je bil nekoliko zmešan. — Tujski promet v Postojni je v velikem razmahu. Dan za dnem prihajajo tujci iz vseh krajev in držav in si ogledujejo čarobnosti Postojnske jame. — Zlasti se vršijo velike priprave za binkoštno praznike, ko bo cela jama sijajno razsvetljena. — Vreme imamo že od velike noči sem skrajno slabo. Skoraj ga ni dneva brez dežja. Sadja bo letos na Pivki silno malo, ker je vse cvetje vničilo deževje. Tudi drugo poljsko delo je jako zaostalo tako, da nekateri še krompirja niso vsadili. Obetajo se nam slabi časi.

Soča.

V nedeljo 24. t. m. predpoldne je zginil Ivan Kavs iz Soče št. 132 neznanokam. Ker so našli ob bregu Soče verižico k uri in prstan, je skoraj gotovo, da je skočil v naraslo reko, ki

Oni naročniki »Čolničja«, ki so po pošti plačali tudi glasb. prilogo, dobe to zbirko po pošti. V nadomestilo »Čolničjeve« glasb. priloge bo izdajal Pevski oddelk vsako leto po eno, ali več podobnih zbirk. Pesmi so na prodaj v Kat. knjigarni v Gorici.

ga je zanesla proti Bovcu; če bi kdo kje našel kako sled, naj sporoči v Sočo. Mož je bil zadnje čase slaboumen.

Ivan Domevšček hšt. 33 izreka tem potom iskreno zahvalo, vsem domačinom in drugim, ki so se ga spomnili o priliki požara in mu šli na roko pri vzpostavitvi upepeljenega poslopja.

Iz Lokovca.

Prosvetno društvo »Kovaški odmevi« v Lokovcu priredi dne 21. junija svojo prvo veselico. Vprizori Krekovo igro »Tri sestre«. S pevske točkami pa nastopi pevski zbor prosvetnega društva iz Loma. Sosednja društva se naprošajo, da ta dan ne prirejajo veselice; ob enem so vsa društva in okoličani iskreno vabljeni.

Idrijske novice.

Tajništvu Kmetstvo - delavske zveze v Idriji.

1. Glede deželne doklade na zemljiški davek bomo posredovali; Nismo pa mnogo upanja da bo naše posredovanje uspešno.

2. Pošljite nam seznam vseh vpokojencev, ki niso tudi po posredovanju poslanca Besednjaka prejeli še dekretov in ne denarja. Javite nam tudi, ako so prejeli že oni vpokojenci denar, ki so dobili po posredovanju poslanca Besednjaka začasne pokojninske odloke?

3. Tajništvo bo naprosilo p. B., da posreduje pri pristojnem ministrstvu glede izplačila celotnih dni v omenjenih dnevih.

4. Prosimo Vas, da se glede plačnega osebno - dohodninskega davka informirate najprej pri domači davkarji. Pošljite nam čimprej odgovor idrijske davkarije.

Tajništvo K. D. Z. v Gorici.

Puccinijev večer je napravilo par ljubiteljev glasbe. Najprvo je orisal življenje tega slovitega italijanskega skladatelja mestni komisar kav. Angelelli. Govoril je nad pol ure. Za tem je sledilo pet pevskih točk povzetih iz raznih del tega skladatelja, vedno spremljavo glasovirja. Čisti dobiček je bil namenjen za prihodnjo idrijsko bolnico.

»Deveta dežela«.

Pravijo po Idriji, da čaka v Cerknem neki mož veselega dogodka, da ga bodo izvolili Cerkljani svojim županom. Ako bi se to vresničilo, potem bi zaslužili, da bi priobčili slike Cerkljanov vsakega posameznega v »Čuku na palci«.

Pravijo, da so imeli v torek, 26. maja t. l. v »Circolo d'Idria« veliko slovesnost, ker so dobili nov glasovir. Ob tej izredni priliki je zadonela čez trg V. E. III. naenkrat znana pesem »Lepa naša domovina«. Po trgu so ljudje obstali kot pričarani in niso mogli verjeti svojim lastnim ušesom. Najbrže so v »Circolo« slavili medsebojna državna pogajanja v Florenci.

Valuta.

Dne 28. maja si dobil:

za 100 franc. frankov	126.25 do 126.75 Lir
za 100 belg. frankov	124.— do 125.50 Lir
za 100 švic. frankov	486.— do 488.— Lir
za 100 češ.-slov. kron	74.25 do 74.75 Lir
za 100 dinarjev	41.40 do 41.60 Lir
za 1 šterling	122.30 do 122.50 Lir
za 1 dolar	25.10 do 25.20 Lir
za 1 zlato marko	5.86 do 5.93 Lir
za 100 avst. kron	0.0352 do 0.0359 Lir

Beneške obligacije.

Dne 28. maja: Srednji kurs L. 76.92, v Trstu 76.65; v Milanu 76.25, v Rimu 77.— L.

SLUŽKINJO, ki zna dobro kuhati, išče mala družina. Naslov: trgovina v Raštelu št. 36.

SPRETNE TESARJE 6-10 mož, išče za nekaj mesecev proti dobru plačilu Hans Ronacher, Kleinkirchheim, Koroško Kärnten,

Redka priložnost. — Proda se zaradi družinskih razmer po zelo nizki ceni žaga Lanz lokomobil 46-50 konjskih sil polno jermenik, Esteres 75 cm široka cirkularna žaga. Krasna lega ob okrajni cesti 10 m od železniške postaje Poljčane. Obširen prostor za skladišče lesa. Pripravno tudi še za kakšno drugo podjetje. Cena din. 450.000. — Podrobna pojasnila daje Anton Grundner, Poljčane, Jugoslavija.

ŽENSKA, ki bi hotela prevzeti kuhinjo na svoj lastni račun naj popraša Via Casale št. 29, Gorica.

POSOJILA NA AMORTIZACIJO V 10—35 LETIH, navadna in agrarna posojila za nakup živine, preskrbam v najkrajšem času. Ravnotako brezobrestna državna posojila na starostno obrabo in priboljšek na stavbe. Pisarna Anton Trampuž v Gorici, via Garibaldi št. 20 I. nad.

Posojilnica Biljana Medana

vabi na redni letni občni zbor, ki se bo vršil dne 7. junija 1925 ob 5. uri popoldne na Dobrovem s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Potrjenje računskega sklepa za leto 1924.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi odbor.

HIŠA V KOBARIDU na prometnem kraju ob glavni cesti se proda; pritličje je pripravno za trgovino, v nadstropju lepo stanovanje. Pojasnila se dobe na hšt. 2, Kobarid.

Gospodarska zadruga za goriško okolico v Vrtojbi sklicuje

redni občni zbor

za nedeljo 7. junija 1925 ob 4. uri popoldne v prostore gosp. Gorkiča Franca v Vrtojbi št. 4.

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1924.
5. Volitev nadzorstva.
6. Volitev krajevnih odborov.
7. Kupčija s krompirjem.
8. Slučajnosti.

Ako ob določeni uri ne bo dovolj članov navzočih za sklepčnost, se bo vršil pol ure pozneje drugi občni zbor, ki bo sklepal ob vsakem številu članov. — Odbor.

Širite „Goriško Stražo“!

NAJVEČJO IZBERO birmanških kolačev, slaščic in peciva dobite v slaščičarni BRATUŽ, Gorica ul. Mameli (prej Šolska ulica).

Dr. Rosato

Idrija

zdravnik - kirurg in zdravnik za porode, bivši asistent glavne bolnice Regina Elena v Trstu.

Ordinira: od 10-11 v zobotehničnem ateljeju, — od 2-3 v svojem zasebnem stanovanju vsako sredo od 9-11 ure v Spodnji Idriji.

Röntgenologični zavod

za zdravljenje in diagnostiko

primarija DR. A. DE FIORI

V GORICI, CORSO VITT. EM. III. št. 14
SPREJEMA OD 9 - 12 IN 2 - 4

Dr. IVAN SMERCHINICH

prej zdravnik-radiolog v „Rudolfovi“ bolnišnici na Dunaju, zapriseženi izvedenec v radiologiji.

Gorica, Semeniška ulica 24
(v hiši BADER)

Odprto tudi ob nedeljah.

Lloyd Sabaudo.

Prihodnje vožnje:

v Severno Ameriko:

veliki brzoparniki:

»Conte Verde« 9. junija 1925.
»Conto Rosso« 2. julija 1925.
Iz Genove v Njujork v 9. dneh;

v Južno Ameriko:

»Principe di Udine« 20. junija 1925.
»Principessa Giovanna« 21. 6. 1925.
Iz Genove v Buones Aires 19 dni.

v Avstralijo:

»Re d'Italia« 15. julija 1925.
Informacije daje in sprejema prednaročila na vozne listke zastopnik
F. Rosich, Gorica,
Via Contavalle št. 4.

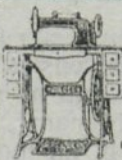
Dobro znana trgovina pri pokritem sadnem trgu

STRUCHEL & PALUDETTO

Gorica - Corso G. Verdi 7 - Gorica

Naznanja svojim odjemalcem, da ima v zalogi mnogo novočlovega blaga za pomladanske in poletne obleke, kakor tudi srajce, kravate, nogavice, naramnice, i.t.d. - na izbero vsem.

Lastna krojačnica. Priporoča se Struchel & Paludetto

„Mundlos“ šivalni stroji
„Göricke“ dvokolesa
belgijske puške se vdobe le pri
Josipu Kerševaniju - Gorica

Piazza Cavour št. 9

Mehanična delavnica, Piazza Cavour šte. 5.

